

P R A V I L N I K
O ZAŠTITI NA RADU

**OSNOVNA ŠKOLA EUGENA
KUMIČIĆA, VELIKA GORICA**

Siječanj, 2018.

Na temelju odredbe Zakona o zaštiti na radu («Narodne novine» broj 71/14, 118/14.), Ravnatelj OSNOVNE ŠKOLE EUGENA KUMIČIĆA, Josipa Pucekovića 4, Velika Gorica donio je 31.01.2018 godine slijedeći

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Zaštita na radu provodi se sa svrhom da se svim osobama na radu osiguraju uvjeti rada bez opasnosti za život i oštećenje zdravlja, tj. da se spriječe ozljede na radu, profesionalne i druge bolesti u svezi sa radom, te zaštita radnog okoliša.

Članak 2.

Zaštita na radu je sastavni dio organizacije i izvođenja radnog procesa te zajedničke samozaštite, a ostvaruje se obavljanjem poslova zaštite na radu radi provođenja propisanih i priznatih pravila zaštite na radu.

Pri obavljanju poslova i radnih zadataka moraju se primjenjivati pravila zaštite na radu, tako da ne može doći do oštećenja zdravlja ili smrti radnika, zaustavljanja ili usporavanja fizičkog ili društvenog razvoja radnika, kojima je ona još u tijeku preostale radne sposobnosti radnika te onima, kojima je ona već umanjena.

Ustanova je dužna osigurati uvjete za siguran rad svakom radniku koji po osnovi radnog odnosa ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova ili potrebe usmjerenog obrazovanja obavlja rad u društvu.

Članak 3.

Ovim pravilnikom se utvrđuje:

1. Poslove i radne zadatke, procjenu rizika koje proizlaze iz poslova i zadataka, kao i obveze radnika kojih se moraju pridržavati u provođenju mjera zaštite na radu.
2. Sadržaj i način osposobljavanja radnika za rad na siguran način, sadržaj i izvođenje obuke radnika za obavljanje poslova i radnih zadataka na siguran način i način utvrđivanja osposobljenosti za takav rad, u skladu s prirodom tehnološkog procesa rada, uz osiguranje obavljanja poslova i radnih zadataka prema propisanoj tehnologiji rada.
3. Postupanje u slučaju povrede na radu te poduzimanje mjera kako bi se onemogućilo ponavljanje ozljeda na radu pri obavljanju tih poslova.
4. Poslove i radne zadatke koje prema pravilima zaštite na radu mogu obavljati samo osobe s posebnim uvjetima u pogledu životne dobi, spola, stručne osposobljenosti, tjelesnog, zdravstvenog ili psihološkog stanja, psihofizičke i psihičke sposobnosti s naznakom tih uvjeta.
5. Poslove i radne zadatke koje ne mogu obavljati trudnice.

6. Poslove i radne zadatke koje obavljaju radnici s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima i radnici raspoređeni na odgovarajuće poslove i radne zadatke u vezi s provođenjem zaštite na radu.
7. Ostvarivanje zaštite prava radnika kada nisu osigurani uvjeti za siguran rad.
8. Sadržaj i način osposobljavanja radnika za provođenje evakuacije i spašavanja, pružanja prve pomoći, način osposobljavanja ovlaštenih radnika u svezi sa zaštitom na radu, te utvrđivanje njihove osposobljenosti za obavljanje tih poslova.
9. Način provođenja evakuacije i spašavanja, pružanja prve pomoći i način ostvarivanja ovlaštenja u svezi sa zaštitom na radu.
10. Osiguranje nabave strojevi/uređaji za rad i osobnih zaštitnih sredstava izrađenih u skladu s pravilima zaštite na radu.
11. Pravilno korištenje i održavanje sredstava rada i osobnih zaštitnih sredstava.
12. Rokove kojima se zavisno o načinu korištenja sredstava rada i posebna zaštitna sredstva moraju pregledavati ili ispitivati, način pregleda i ispitivanja, te postupak sa sredstvima rada i osobnim zaštitnim sredstvima nakon pregleda ili ispitivanja.
13. Način na koji se osigurava pravilno vođenje evidencije i čuvanje isprava.
14. Teže i lakše povrede radnih obveza u svezi sa zaštitom na radu, te slučajevima u kojima se radnika mora privremeno udaljiti s rada.
15. Unutrašnji nadzor nad provođenjem odredaba Zakona o zaštiti na radu, propisanih i priznatih pravila zaštite na radu i vođenje knjige nadzora,
16. Ostvarivanje obveza prema organima inspekcije zaštite na radu.

Članak 4.

Pored sadržaja ovog pravilnika u ustanovi se provodi zaštita na radu i prema priznatim pravilima zaštite na radu, kao i standardima i preporukama.

Članak 5.

Pravo na zaštitu na radu imaju svi radnici.

Članak 6.

1. Zaštita radnika drugih poslodavaca uređuje se ugovorom koji zaključuje Društvo s pravnom ili fizičkom osobom koja za njegove potrebe obavlja ugovorene radove.
2. Sigurnost i zaštita zdravlja osigurava se i svim osobama koje zbog propisanih ili ugovorenih obveza borave, kreću se ili rade u radnim prostorima ili prostorijama ustanove (npr. volonteri, učenici i studenti na praktičnom radu, posjetitelji, stranke, korisnici usluga i druge osobe).

Članak 7.

Primjena pravila, odnosno mjera zaštite na radu besplatna je za sve radnike.

Članak 8.

Sva prava, obveze i odgovornosti koje po odredbama ovog Pravilnika ima ravnatelj škole, istovremeno su prava, obveze i odgovornosti njegovih ovlaštenika.

Članak 9.

Odredbe kolektivnog ugovora imaju prednost u primjeni pred odredbama ovog Pravilnika, ako su povoljnije za radnike.

II. ORGANIZACIJA I ODGOVORNOST ZA OBAVLJANJE POSLOVA IZ ZAŠTITE NA RADU

Članak 10.

1. U društvu posebna ovlaštenja i odgovornosti iz zaštite na radu imaju ovlaštenici.
2. Ravnatelj škole odgovoran je za zakonito, stručno i pravodobno planiranje, organiziranje, provođenje i nadziranje poslova iz zaštite na radu.

Članak 11.

Ravnatelj škole obavlja sljedeće poslove iz zaštite na radu:

1. donosi opće akte iz zaštite na radu s prilogama
2. donosi izmjene i dopune općih akata iz zaštite na radu i njihovih priloga
3. donosi plan i program mjera zaštite na radu, kao dio godišnjeg plana poslovanja
4. donosi ocjenu o izvršenju godišnjeg plana i programa mjera zaštite na radu
5. odlučuje o financiranju mjera iz zaštite na radu
6. brine o osiguranju radnika za slučaj ozljeda na radu i profesionalne bolesti
7. odabire tvrtku medicine rada, kao i specijalista medicine rada koja će radnicima pružati usluge specifične zdravstvene zaštite, te s njom zaključuje odgovarajući ugovor
8. donosi i druge odluke vezane uz zaštitu na radu.

Članak 12.

Ravnatelj škole dužan je osigurati i odgovoran je za to da se zaštita na radu provodi sukladno odredbama zakona, podzakonskim aktima i ovog Pravilnika.

Ravnatelj škole dužan je provoditi posebno sljedeće mjere:

1. da na poslove radnog mjesta ne bude raspoređen radnik koji nije osposobljen za rad na siguran način
2. da na poslove s posebnim uvjetima rada ne bude raspoređen radnik za kojeg na propisani način nije utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, odnosno da se radnik koji tražene uvjete više ne ispunjava, ne zadrži na poslovima s posebnim uvjetima rada
3. da se sredstva za rad i osobna zaštitna sredstva isključe iz uporabe ako zbog nastalih promjena ugrožavaju život ili zdravlje radnika
4. da se sredstva rada i osobna zaštitna sredstva koriste prema njihovoj namjeni i da ih upotrebljavaju samo radnici kojima su povjereni
5. da na radu bude dovoljan broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje te za pružanje prve pomoći i da im bude na raspolaganju potrebna oprema i sanitetski materijal
6. pravodobnog upućivanja radnika na liječenje u ustanovu zdravstva
7. da se za vrijeme rada ne piju alkoholna pića niti uzimaju druga sredstva ovisnosti, te da radnik koji je pod utjecajem alkohola ili nekih drugih sredstava ovisnosti, ili koji je u apstinencijskoj krizi bude udaljen s rada i da se ne puši na mjestima na kojima to nije dozvoljeno
8. da prekine rad radnik koji ne postupa po pravilima zaštite na radu ili po uputama proizvođača strojevi/uređaji koje on koristi.

Članak 13.

1. Za obavljanje stručnih poslova zaštite na radu ravnatelj škole može zaključiti ugovor sa ovlaštenom ustanovom za poslove zaštite na radu, obavljati je samostalno ili preko svog ovlaštenika – stručnjaka zaštitu na radu.
2. Stručni poslovi iz zaštite na radu – stručnjak zaštite na radu su osobito:
  1. pružanje stručne pomoći menadžerima i drugim voditeljima poslova u primjeni propisa iz zaštite na radu, te u obavljanju unutarnjeg nadzora
  2. pružanje stručne pomoći radnicima u cilju ostvarivanja prava i izvršavanja obveza iz zaštite na radu, kao i unapređivanje radno - tehnološke discipline
  3. provedba unutarnjeg nadzora iz zaštite na radu
  4. suradnja sa službom medicine rada
  5. izrada prijedloga godišnjeg plana i programa mjera zaštite na radu
  6. vođenje evidencije i čuvanje isprava iz zaštite na radu
  7. sudjelovanje u praćenju troškova iz zaštite na radu
  8. prijavljivanje slučajeva ozljeda na radu mjerodavnoj zdravstvenoj ustanovi te osiguravajućem društvu kod kojeg su radnici osigurani za slučajeve ozljede na radu i profesionalne bolesti
  9. sudjelovanje u osposobljavanju radnika za siguran rad
  10. sudjelovanje u izradi općih akata iz zaštite na radu i uputa za siguran rad
  11. izrada procjene opasnosti i rizika
  12. organiziranje propisanih ispitivanja sredstava rada, osobnih zaštitnih sredstava i zaštitnih naprava, te ispitivanje radne okoline
  13. organiziranje prethodnih i periodičnih liječničkih pregleda radnika na poslovima s posebnim uvjetima rada
  14. izrada propisanih i potrebnih izvješća iz zaštite na radu
  15. izrada godišnjeg plana i programa ispitivanja i mjerenja iz zaštite na radu (sredstva rada, radna okolina i osobna zaštitna sredstva), te plana liječničkih pregleda s troškovima i dinamikom obavljanja
  16. obavljanje i drugih stručnih poslova iz zaštite na radu.

Članak 14.

1. Ravnatelj može dio svojih poslova iz zaštite na radu prenijeti na stručnjaka zaštite na radu i svojih ovlaštenika, ali se time ne oslobađa odgovornosti za zakonito, stručno, pravodobno i potpuno obavljanje prenesenih poslova.
2. Nalog, odnosno ovlaštenje za obavljanje poslova sukladno odredbi stavka 1. ovog članka, ravnatelj mora dati u pismenom obliku.

Članak 15.

1. Svi radnici ustanove dužni su provoditi zaštitu na radu sukladno odredbama zakona, podzakonskih akata, te ovog i ostalih općih akata ustanove.
2. Radnici ustanove dužni su primjenjivati pravila zaštite na radu kao sastavni dio pravila struke, odnosno provedbene mjere zaštite na radu kao sastavni dio poslova radnih mjesta na koja su raspoređeni.

III. NEPOSREDNI RUKOVODITELJ

Članak 16.

Pod neposrednim rukovoditeljima (ovlaštenici) u smislu ovog Pravilnika podrazumijevaju se voditelji odjela (ovlaštenici) koji su po svojoj funkciji ovlašteni davati zadatke neposrednim izvršiocima (radnicima) i vršiti nadzor i kontrolu nad njihovim radom.

Članak 17.

Neposredni rukovoditelji (neposredni ovlaštenici) moraju biti organizatori proizvodnog radnog procesa na području zaštite na radu i dužni su:

1. osigurati primjenu pravila zaštite na radu na oruđima za rad, uređajima i alatima u smislu općih propisa i odredbi ovog Pravilnika
2. osiguravaju primjenu pravila zaštite na radu kod postavljanja sredstava rada u pogledu slobodnog prilaza, dovoljnog prostora i površine
3. sudjeluje kod utvrđivanja ispravnosti novo pribavljenih ili premještenih sredstava rada na način i po postupku utvrđenom u ovom Pravilniku
4. provode dio povremenih pregleda strojevi/uređaji za rad i uređaja u smislu ovog Pravilnika
5. osigurati ispravno korištenje osnovnih zaštitnih sredstava i opreme od strane pojedinih radnika s kojima rukovode u skladu s odredbama ovog Pravilnika
6. sudjelovati u provođenju osposobljavanja za rad na siguran način prema planu i programu ustanove suglasno ovom Pravilniku
7. udaljiti s rada radnika, ako opravdano sumnjaju da je pod utjecajem alkohola, narkotičnih sredstava ili pretpostavljaju da zbog zdravstvenog ili psihofizičkog stanja nije u mogućnosti sigurno raditi
8. popunjavaju interne obrasce o nesrećama na poslu
9. vode i čuvaju dio evidencije o povremenim pregledima strojevi/uređaji, uređaja i alata
10. osiguravaju provođenje pravila zaštite na radu koja se odnose na radni prostor i radnu okolinu u kojoj radnici rade
11. surađuju s ostalim menadžerima organizacionih jedinica i sa stručnim službama radi uspješnog provođenja zaštite na radu
12. osigurati pružanje prve pomoći povrijeđenim radnicima i čuvati sanitetski materijal i lijekove
13. obavještavaju rukovoditelja i osobe koje obavljaju poslove zaštite o svim događajima koji ugrožavaju život i zdravlje radnika na radu, a naročito nesrećama na poslu
14. obustavljaju rad na mjestu rada ako prijeti neposredna opasnost po život ili zdravlje radnika
15. ako nema rukovoditelja, isključuje iz uporabe strojevi/uređaji za rad ili osobno zaštitno sredstvo čim utvrdi da su na njima nastale promjene zbog kojih bi njihovo daljnje korištenje ugrozilo život ili zdravlje radnika
16. surađuje s stručnjakom iz zaštite na radu ovlaštenicima ili ovlaštenom tvrtkom za poslove zaštite na radu radi uspješnog provođenja zaštite na radu na svim radnim mjestima i radi osobne obaviještenosti o potrebi primjene odgovarajućih oblika na radnim mjestima
17. predlažu poboljšanje organizacije provođenja zaštite na radu
18. organiziraju i provode sve druge mjere zaštite na radu koje proizlaze iz njihovih funkcija

Članak 18.

Neposredni rukovoditelji su direktno odgovorni za primjenu mjera zaštite na svim mjestima rada i za sve radnike kojima rukovode, te su odgovorni za propuste radnika na području zaštite na radu, ako ih nisu pozvali i opomenuli da se pridržavaju svojih obaveza.

IV. RADNICI – NEPOSREDNI RADNICI

Članak 19.

Dužnosti radnika s područja zaštite na radu osobito su ove:

1. još prije raspoređivanja, odnosno premještanja na druge, kao i prilikom rekonstrukcije ili promjene tehnološkog procesa da se upoznaju s:
  - opasnostima, odnosno štetnostima koje prijete na njihovom radnom mjestu, odnosno poslovima i zadacima
  - propisima, pravilima, uputama i sredstvima za zaštitu na radu koja se odnose na njihova poslove i radne zadatke
2. prije rasporeda na poslove s posebnim uvjetima rada u pogledu zdravstvenog stanja, psihofizičkih i psihičkih sposobnosti, kao i tijekom rada na takvim poslovima, radnik je dužan pristupiti pregledu na koji ga upućuje ustanova
3. radnik je dužan prisustvovati svim oblicima obuke osposobljavanja za rad na siguran način
4. radnik je dužan pri obavljanju poslova izvoditi radne postupke u skladu s pravilima zaštite na radu i rukovati oruđem za rad prema uputama i u skladu s njegovom namjenom potrebnom pažnjom
5. da se služi zaštitnim napravama i sredstvima osobne zaštite na radu, da ih upotrebljava namjenski i održava ih u ispravnom stanju
6. da prijavi svaku nezgodu koja im se dogodila na radu ili u svezi s radom svom neposrednom rukovodiocu
7. da napusti rad ako od njega, zbog razloga sigurnosti (alkohol, droga ili momentalnog psihičkog ili fizičkog stanja) zatraži njihov rukovodilac ili druga ovlaštena osoba
8. da upozore neposrednog rukovodioca ili drugu određenu osobu na zapažene nedostatke, kvarove ili druge pojave koje bi mogle ugroziti sigurnost pri radu.

V. POVJERENICI ZAŠTITE NA RADU

Članak 22.

Prema broju radnika ustanove prema odredbama Zakona o radu u ustanovi se bira jedan povjerenik za zaštitu na radu. Ako broj zaposlenika naraste iznad broja propisanog Zakonom o radu srazmjerno se povećava i broj povjerenika za zaštitu na radu.

Članak 23.

Postupak izbora povjerenika za zaštitu na radu pokreće se na prijedlog sindikata ili na skupu radnika.

VI. VRSTE I STUPANJ OPASNOSTI ZA ŽIVOT I ZDRAVLJE RADNIKA NA POSLOVIMA I RADNIM ZADACIMA

Članak 24.

1. Procjena rizika temeljni je akt za utvrđivanje mjera zaštite na radu, odnosno za utvrđivanje prava i obveza iz zaštite na radu
2. Procjenom rizika utvrđuje se izvor i vrste opasnosti, štetnosti i napora rada, te njihov utjecaj na sigurnost i zdravlje radnika, odnosno na njihovu radnu sposobnost.

Članak 25.

1. Procjena rizika, ukoliko ona postoji mora se izraditi i dopuniti (revizija procjene rizika) pri svakoj promjeni ili dopuni djelatnosti, promjeni načina ili sredstava rada ili pri bilo kojoj drugoj promjeni u odnosu na stanje utvrđeno postojećom procjenom rizika.
2. Izmjene i dopune procjene rizika obavljaju se na način i po postupku predviđenom za izmjenu i dopunu ovog Pravilnika.
3. Odluku o potrebi izmjene i dopune procjene rizika donosi ravnatelj.

VII. OSNOVNI OBLICI KROZ KOJE SE PROVODI ZAŠTITA NA RADU U USTANOVU

Članak 26.

Zaštita na radu u ustanovi provodi se kroz osnovne oblike u smislu odredbi Zakona o zaštiti na radu Republike Hrvatske i to kroz:

1. opasnosti koje proizlaze iz poslova i zadataka
2. osposobljavanje radnika za rad na siguran način
3. radna mjesta s posebnim uvjetima rada
4. zaštitu na radu na oruđima za rad
5. ispitivanje radne okoline u radnim prostorijama
6. osobna zaštitna sredstva i oprema
7. privremena i zajednička radilišta
8. prva pomoć i liječnička pomoć
9. evakuacija i spašavanje
10. isprave i evidencija
11. zabrana uživanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti

VIII. VRSTA I STUPANJ OPASNOSTI ZA ŽIVOT I ZDRAVLJE RADNIKA NA POSLOVIMA I RADNIM ZADACIMA

Članak 27.

U procjeni rizika utvrđuju se nedostaci i opasnosti na svim poslovima i radnim zadacima u ustanovi, te obveze radnika u primjeni pravila zaštite na radu. Procjena rizika utvrđuje se na temelju analize radnog mjesta, uz suradnju stručnjaka zaštite na radu, sudjelovanje tehnologa, liječnika specijaliste medicine rada, ovlaštenika, odbora za zaštitu na radu, stručne ustanove, te postojeće dokumentacije.

Članak 28.

Radnici su obavezni pri radu primjenjivati sva pravila zaštite na radu koja se odnose na poslove i zadatke ne koje su raspoređeni i to:

- osnovna pravila zaštite na radu
- posebna pravila zaštite na radu
- priznata pravila zaštite na radu

Članak 29.

Ustanova izrađuje i primjenjuje pravila zaštite na radu za pojedine radne i tehnološke postupke, ako za takve postupke nisu propisana pravila zaštite na radu ili ako propisana pravila nisu adekvatna. Pravila zaštite na radu, koja se donose u ustanovi, moraju biti u skladu s općim načelima zaštite na radu i s važećim zakonskim normama.

Članak 30.

Ustanova izrađuje pravila zaštite na radu za pojedine tehnološke postupke u obliku «Uputa za rad na siguran način», koje predlaže stručna grupa, čime postaju obaveza za sve radnike i funkcije ustanove. Upute za rad na siguran način ističu se na mjestu rada u obliku pisanog teksta i obavezno se koriste pri osposobljavanju radnika za rad na siguran način.

Članak 31.

Pri promjeni tehnološkog procesa, obavezna je izmjena uputa za rad na siguran način, što podrazumijeva isticanje novih pravila zaštite na radu, prije nego se započelo s izvođenjem novog tehnološkog procesa.

Članak 32.

Ravnateljii neposredni ovlaštenici mogu za slučaj da nisu donesena pravila u smislu članka 28. Pravilnika, izdati usmene upute za siguran rad, koje su također obaveza radnika.

IX. OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

Članak 33.

Osposobljavanje radnika za rad na siguran način vršit će se putem vanjskih organizacija, a u skladu s Pravilnikom, te samostalno unutar ustanove.

Osposobljavanje radnika o zaštiti na radu obavlja se u ovim slučajevima:

1. prije raspoređivanja radnika na poslove i radne zadatke (prilikom zasnivanja radnog odnosa)
2. prije raspoređivanja radnika na druge poslove ili radne zadatke (promjene posla)
3. prilikom promjene u tehnološkom procesu ili prilikom uvođenja u rad novih strojevi/uređaji za rad i drugih sredstava rada
4. prilikom izmjene pravila zaštite na radu u odnosu na određeni tehnološki proces rada
5. tijekom rada

Članak 34.

Provjera teoretskog stečenog znanja o zaštiti na radu vrši se na jedan od poznatih načina u skladu s Programom za osposobljavanje radnika iz teoretskog dijela zaštite na radu. Provjera praktične osposobljenosti radnika iz zaštite na radu vrši se na poslu,

odnosno radnom zadatku koji radnik obavlja, u skladu s programom za osposobljavanje radnika iz praktičnog djela zaštite na radu.

Članak 35.

Radnik se raspoređuje na samostalan rad tek pošto je utvrđeno da je osposobljen, tj. da ima znanja i vještine za samostalno obavljanje poslova i zadataka na siguran način.

Članak 36.

Evidencija o osposobljavanju za svakog radnika vodi se na propisanom kartonu evidencije. Podaci o kartonu evidencije unose se iz zapisnika o izvršenoj provjeri znanja radnika.

Zapisnik o izvršenoj provjeri znanja stavlja se u dosje radnika i čuva se zajedno s ostalom dokumentacijom vezanom uz zaštitu na radu.

X. POSLOVI S POSEBNIM UVJETIMA RADA

Članak 37.

Poslovi s posebnim uvjetima rada u smislu odredbe Zakona o zaštiti na radu Republike Hrvatske (članak 34.) o pogledu zdravstvenih psihofizičkih uvjeta, te uvjeta u pogledu dobi i spola utvrđeni su Pravilnikom o radnim mjestima s posebnim uvjetima i procjenom opasnosti.

Članak 38.

Za radnike koji se raspoređuju na poslove s posebnim uvjetima rada, obavezni su periodički liječnički pregledi u rokovima koji su utvrđeni Pravilnikom o radnim mjestima s posebnim uvjetima rada.

Članak 39.

Ovlašteni radnik vodi nadzor nad provođenjem periodičkih zdravstvenih pregleda u suradnji sa zdravstvenom službom.

Članak 40.

Zdravstveni uvjeti, psihofizički uvjeti, te uvjeti u pogledu dobi i spola za pojedina radna mjesta primjenjivati će se kod primanja radnika na rad i kod premještanja s jednog radnog mjesta na drugo.

XI. ZAŠTITA NA RADU NA ORUĐIMA, UREĐAJIMA I ALATIMA

Članak 41.

Da bi se strojevi/uređaji za rad i uređaji stalno održavali u ispravnom stanju sa stajališta zaštite na radu, ona se moraju pored svakodnevne kontrole i pregleda od strane radnika povremeno ispitivati na način i po postupku koji je utvrđen ovim Pravilnikom.

Članak 42.

Radna oprema u ustanovi ispituju se sa svrhom da se ustanovi jesu li na njima primijenjena pravila zaštite na radu:

1. prije njihova stavljanja u uporabu
2. najmanje jedanput nakon tri godine
3. poslije rekonstrukcije, a prije početka njihova korištenja
4. prije početka korištenja na novom mjestu uporabe, ako se strojevi/uređaji premještaju s jednog mjesta na drugo.

Članak 43.

Radna oprema na kojoj nisu primijenjena pravila zaštite na radu (za koja nije izdan pozitivni zapisnik) isključuje se iz uporabe do uklanjanja utvrđenih nedostataka koji utječu na siguran rad radnika. Odgovorni radnik za isključivanje iz uporabe radne opreme na kojoj nisu primijenjena pravila zaštite na radu su ovlaštenici, te neposredni rukovoditelji.

Članak 44.

Ustanova u suradnji sa ovlaštenim radnikom organizira ispitivanje radne opreme s ovlaštenim stručnim ustanovama, te o tome vodi i čuva evidenciju.

XII. ISPITIVANJE RADNE OKOLINE U RADNIM PROSTORIJAMA

Članak 45.

Ustanova je dužna vršiti ispitivanje radne okoline u radnim prostorijama i prostorima:

- u kojima proces rada, koji se u njima obavlja, utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka
- u kojima u procesu rada nastaje buka ili vibracije, radi utvrđivanja da li su u granicama utvrđenim propisima i pravilima zaštite na radu
- u kojima se pri radu koriste ili proizvode opasne tvari i u kojima nastaju organizmi štetni po zdravlje, radi utvrđivanja da li su u granicama utvrđenim propisima zaštite na radu
- u kojima je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću osvjetljenost.

Članak 46.

Ustanova je dužna vršiti ispitivanje iz prethodnog članka po ovlaštenoj stručnoj ustanovi u slučajevima:

- odmah nakon što su se stekle okolnosti zbog kojih je ispitivanje obavezno
- najmanje jedanput u razdoblju od tri godine, kao i nakon svake promjene u radnoj okolini koja ima utjecaj na stanje utvrđeno prethodnim ispitivanjem.

O rezultatima ispitivanja vodi se propisana evidencija.

XIII. OSOBNA ZAŠTITA SREDSTAVA I OPREME

Članak 47.

U pogledu pojma što se smatra osobnim zaštitnim sredstvom i opremom, kao i postupka utvrđivanja osobnih zaštitnih sredstava i opreme za radna mjesta, vrijede odredbe Zakona o zaštiti na radu Republike Hrvatske.

Članak 48.

U prilogu ovog Pravilnika utvrđena su osobna zaštitna sredstva i oprema za sva radna mjesta na temelju izvršene analize izvora opasnosti, a navedena su u procjeni rizika.

Članak 49.

Pri otvaranju novih radnih mjesta, kao i prilikom tehnoloških promjena, ovlašteni radnik izrađuje prijedlog o potrebi korištenja osnovnih zaštitnih sredstava i opreme.

Članak 50.

Ustanova u postupku donošenja plana, planira količinu zaštitnih sredstava i opreme, kako bi radnici uvijek mogli biti snabdjeveni s osobnim zaštitnim sredstvima. U planu se predviđaju i stanovite količine zaliha koje se moraju nalaziti u ustanovi radi stalnog osiguranja potrebnih zaštitnih sredstava i opreme za radnike i druge osobe.

Članak 51.

Radnici raspoređeni na poslove i zadatke neposrednih rukovoditelja (ovlaštenici) organizacijskih jedinica, dužni su radnicima osigurati propisana zaštitna sredstva dok rade na radnim mjestima za koje su ta sredstva predviđena u skladu s procjenom rizika.

Članak 52.

Neposredni rukovoditelji (ovlaštenici) su odgovorni da radnici kojima rukovode koriste osobna zaštitna sredstva i opremu.

Članak 53.

Neposredni rukovoditelji (ovlaštenici) dužni su udaljiti s mjesta rada radnika koji ne koristi osobna zaštitna sredstva i opremu, ako ocijeni da zbog toga radniku prijeti opasnost po život i zdravlje.

XIV. PRVA POMOĆ I LIJEČNIČKA POMOĆ

Članak 54.

Ozlijeđenim i naglo oboljelim osobama na radu, osigurava se brzo pružanje prve pomoći na licu mjesta, a u skladu sa suvremenim metodama pružanja prve pomoći. Prvu pomoć pružaju osobe osposobljene za pružanje prve pomoći ozlijeđenim, odnosno oboljelim radnicima.

U svakoj radnoj prostoriji, u kojoj istovremeno radi do 20 radnika, te mora biti osposobljen u svakoj smjeni najmanje jedan u svakoj smjeni za pružanje prve pomoći na 20 radnika, te po 1 osposobljeni do svakih 50 radnika.

Neposredni rukovoditelj je dužan rasporediti radnika tako da bude osiguran uvjet za prethodne stavke.

Radnici koji rade na radnim mjestima s povećanom opasnošću moraju biti izučeni da mogu sami sebi pomoći, ako su u opasnosti, odnosno ako se ozljede.

Članak 55.

Osobe osposobljene za pružanje prve pomoći:

U svakoj smjeni, ukoliko će se raditi u smjenama, mora postojati najmanje jedna osoba koja je posebnim programom izobrazbe osposobljena za davanje prve pomoći.

Hitna liječnička pomoć:

Nakon pružanja prve pomoći, ovisno o težini povrede ili nesreće, poziva se hitna liječnička pomoć. Pozivanje hitne liječničke pomoći ne smije izazivati nikakve odgode u neposrednom i brzom pružanju prve pomoći.

Članak 56.

Na svakih 50 radnika postoji ormarić opskrbljen propisanim sanitetskim materijalom i sredstvima za pružanje prve pomoći.

Ormarić se mora stalno dopunjavati utrošenim materijalom.

Ormarići prve pomoći moraju biti prisutni i na izdvojenim radnim jedinicama

Članak 57.

Ormarić za prvu pomoć mora biti smješten na lako pristupačnom mjestu i na vanjskoj strani nositi znak crvenog križa.

XV. EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE RADNIKA

Članak 58.

U smislu ovog Pravilnika pod evakuacijom podrazumijeva se plansko napuštanje prostorija i prostora, odnosno ugroženih mjesta, a pod spašavanjem – pružanje prve pomoći radnicima kojima, uslijed iznenadnog događaja, prijete opasnost po život ili zdravlje.

Članak 59.

Radnici koji obavljaju poslove i radne zadatke u prostorijama i prostorima ustanove, moraju napustiti te prostorije prije nego što nastupi ugrožavanje njihovih života ili zdravlja, što ga može izazvati iznenadni događaj, kojeg se nastup i štetne posljedice mogu unaprijed predvidjeti (evakuacija).

Članak 60.

Ako se u slučaju nastupa iznenadnog događaja nisu evakuirali svi radnici, onima koji zbog okolnosti nastalih tim događajem ne mogu sami napustiti ugroženo mjesto ili bi pri tome doveli u opasnost život i zdravlje, mora se pružiti pomoć da to mjesto napuste (spašavanje).

Članak 61.

Evakuacijom, odnosno spašavanjem rukovode posebno zaduženi radnici u skladu s planom evakuacije i spašavanja.

Članak 62.

Radnici zaduženi za poslove rukovođenja evakuacije i spašavanja, dužni su rukovoditi vježbom koja se provodi radi upoznavanja radnika o načinu evakuacije i spašavanja, kada se takva vježba organizira u skladu s Planom evakuacije spašavanja.

Članak 63.

Svaki radnik dužan je sudjelovati u praktičnoj vježbi koja se provodi radi upoznavanja radnika o načinu evakuacije i spašavanja za slučaj iznenadnog događaja koji bi mogao ugroziti njegov život i zdravlje.

Svaki radnik dužan je prilikom izvođenja evakuacije i spašavanja, kao i prilikom izvođenja praktične vježbe, postupiti prema nalogima radnika koji rukovodi evakuacijom i spašavanjem. Organiziranje vježbe radi upoznavanja radnika o načinu evakuacije i spašavanja ljudi u vremenskim razmacima, utvrđenim planom evakuacije i spašavanje ljudi, a najmanje jedanput u dvije godine dužan je provesti radnik raspoređen na poslove organizatora poslova u suradnji sa stručnim radnikom za te poslove.

Članak 64.

Ravnatelj ili njegov ovlaštenik dužan je:

1. osigurati da za vrijeme rada budu uvijek prisutni radnici određeni i osposobljeni za rukovođenje evakuacije i spašavanja u broju utvrđenom planom evakuacije i spašavanja
2. da radnici, određeni da provode evakuaciju i spašavanje imaju na raspolaganje potrebnu opremu.

Članak 65.

Evakuacije i spašavanje, kao i praktična vježba za upoznavanje radnika o načinu evakuacije i spašavanja radnika, izvodi se prema planu evakuacije i spašavanja, koji se donosi po postupku za donošenje samoupravnih općih akata.

XVI. POSTUPANJE U SLUČAJEVIMA POVREDA NA RADU, TE PODUZIMANJE MJERA KAKO BI SE ONEMOGUĆILO PONAVLJANJE POVREDA NA RADU

Članak 66.

U slučaju povrede na radu, bez obzira na mjesto nastanka povrede (na mjestu obavljanja poslova i radnih zadataka, na redovitom putu od stana do mjesta rada i

obratno, na službenom putu ili na drugom mjestu prilikom obavljanja zadataka), rukovodilac povrijeđenog radnika ili ako je u mogućnosti, povrijeđeni radnik odmah treba obavijestiti o nastanku tog događaja ovlaštenika – stručnjaka zaštite na radu.

Članak 67.

Stručnjak zaštite na radu je dužan na temelju ispitivanja ili uviđaja izraditi izvješće o ispitivanju ozljeda na radu i dostaviti propisano obavještenje organu nadzora – inspekciji zaštite na radu.

Članak 68.

Prijava o ozljedi na radu dostavlja se nadležnoj službi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu radnika u 5 primjeraka u roku od osam dana od dana nastanka povrede na obrascu «OR», popunjava i dostavlja stručni radnik zadužen za to, te vodi evidenciju o zdravstvenim oštećenjima radnika, na temelju usmenih ili pismenih izjava i uviđaja na mjestu događaja.

Članak 69.

Stručni radnik u cilju poduzimanja mjera kojima bi se omogućilo ponavljanje povrede na radu, izrađuju analizu povrede, te utvrđuje prirodu, izvor, način nastanka i uzrok povrede.

Po potrebi se za analizu specifičnih povreda, odnosno neispravnost radne opreme i drugog, mogu angažirati stručne organizacije za zaštitu na radu i druge institucije.

Članak 70.

Na temelju rezultata analize i drugih relativnih elemenata stručni radnik na poslovima sigurnosti na radu, utvrđuje mjere zaštite na radu čija primjena će onemogućiti ponavljanje povreda na radu.

XVII. POSLOVI I ZADACI KOJE NE MOGU OBAVLJATI TRUDNICE

Članak 71.

Radnici – žene uživaju posebna prava zaštite na radu za vrijeme trudnoće radi omogućavanja normalnog ostvarivanja funkcije materinstva, zaštita se odnosi na sve radnice koje su po bilo kojoj osnovi udružile svoj rad na određeno ili neodređeno vrijeme, te na puno ili skraćeno radno vrijeme.

Članak 72.

Pravo na posebnu zaštitu stječe žena – radnica danom kada liječnik – specijalista konstatira trudnoću i o čemu je izdao pismenu potvrdu.

Članak 73.

Odgovorni radnik koji raspoređuje radnice na poslove i radne zadatke, dužan je po predloženju pismenog dokaza o trudnoći rasporediti radnicu koja obavlja poslove i radne zadatke na koje se u smislu ovog Pravilnika ne smije rasporediti trudnica, da privremeno

obavlja druge poslove i radne zadatke, pri kojima nije ugrožena funkcija materinstva. Radnica za vrijeme privremenog rasporeda zadržava pravo na osobni dohodak po osnovama i mjerilima po kojima se njena plaća obračunavala na prijašnjim poslovima i radnim zadacima, ako je to za radnicu povoljnije. Odgovorni radnik iz prethodnog stavka ovog članka je radnik raspoređen na poslove i radne zadatke organizatora poslova.

Članak 74.

Radnici prestaje pravo na posebnu zaštitu za vrijeme trudnoće danom poroda, a što uključuje samo posebna pravila utvrđena ovim Pravilnikom. U slučaju prekida trudnoće radnici preostaje pravo na posebnu zaštitu u smislu ovog Pravilnika danom povratka na posao.

Članak 75.

Radnice za vrijeme trudnoće ne smiju se raspoređivati da rade noću ili prekovremeno. Žene za vrijeme trudnoće također se ne smiju raspoređivati na osobito naporne poslove i radne zadatke štetne po zdravlje, a koji se ne smije vršiti kao štetni za funkciju materinstva.

XVIII. ISPRAVE I EVIDENCIJE

Članak 76.

Ustanova je dužna:

1. pribaviti tehničku dokumentaciju na osnovi koje je izvođen projekt što ga koristi za radne i pomoćne prostorije i njima pripadajuće instalacije i uređaje i čuvati dok taj objekt koristi
2. pribaviti upute o načinu korištenja i održavanja radne opreme od organizacija ili samostalnih zanatlija koji izrađuju tu radnu opremu
3. čuvati elaborate o uređajima privremenih radilišta
4. čuvati isprave o izvršenim pregledima i ispitivanjima radnog okoliša i radne opreme.

Članak 77.

Ustanova je dužna voditi slijedeće evidencije:

1. za radnike koje je osposobila za rad na siguran način
2. poslove s posebnim uvjetima rada i radnike raspoređene na te poslove
3. ispitivanjima i rokovima u kojima se mora izvršiti pregled i ispitivanje radne opreme, radnog okoliša i osobnih zaštitnih sredstava
4. za radnike koji su na radu oštetili zdravlje i trajanje njihove nesposobnosti za rad, a za radnike koji su se na radu ozlijedili još i izvor i uzroke tih ozljeda

XIX. ZABRANA UŽIVANJA ALKOHOLA I DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI

Članak 78.

Ustanova je dužna poduzeti mjere za sprečavanje uživanja alkohola i droge za vrijeme rada. Radnici pod utjecajem alkohola i droge moraju se udaljiti s rada.

Članak 79.

Utvrđivanje utjecaja alkohola kod radnika vrši se pomoću alkotesta. Ako se iz ponašanja radnika osnovano može pretpostaviti de je pod utjecajem alkohola, neposredni rukovodilac pozvati će takvog radnika na provjeru radi utvrđivanja da li je pod utjecajem alkohola.

Smatra se da je radnik pod utjecajem alkohola ako u krvi ima više od 0,0 promila alkohola.

Članak 80.

Zabranjeno je pušenje u svim radnim prostorijama i prostorima, osim onih u kojima poslodavac iznimno utvrdi da je pušenje dozvoljeno.

Članak 81.

Provedbu zabrane pušenja u radnim prostorijama osigurava neposredni rukovoditelj (ovlaštenik).

XX. OBVEZE PREMA ORGANIMA NADZORA

Članak 82.

Organima nadzora (inspekciji zaštite na radu) osigurava se pomoć, obavještenje, podaci i činjenice potrebne za vršenje nadzora.

Članak 83.

Odgovorni radnici, svaki u djelokrugu svog rada, dužni su organu, kada se obavlja nadzor, omogućiti da dobije uvid kako su primijenjeni propisi o zaštiti na radu za čije su provođenje i primjenu odgovorni.

Članak 84.

Stručnjak zaštite na radu i ovlašteni radnici će inspektoru zaštite na radu pružiti pomoć pri utvrđivanju činjenica, dati potrebna obavještenja, staviti na uvid isprave i pregledati odgovarajuća dokazna sredstva.

Članak 85.

Svaki radnik je dužan na zahtjev inspektora zaštite na radu u ime ustanove dati očitovanja koja se odnose na sredstva koja su mu povjerena na uporabu i rukovanje i o načinu na koji se prema njemu ostvaruju obveze ustanove u svezi zaštite na radu.

Članak 86.

Odgovorni radnik – stručnjak zaštite na radu i ovlaštenici, dužni su:

- obavijestiti organ inspekcije zaštite na radu o svakom događaju koji je izazvao smrt radnika, težu povredu radnika, kao i povredu dva ili više radnika neovisno o težini povrede odmah po nastanku tog događaja, odnosno odmah kada o događaju dozna telefonom, telegramom ili telefaksom ili na bilo koji drugi način u roku od 24 sata, a tijekom 48 sati od nastanka tog događaja dostaviti organu inspekcije zaštite na radu propisanu pismenu obavijest na obrascu OIR 1.
- obavijestiti organ inspekcije zaštite na radu o profesionalnim oboljenjima radnika nakon što se oboljenje utvrdi i o tome odgovorni radnik primi obavijest, te o događaju koji je izazvao promjene na sredstvima rada zbog kojih je ugrožen život radnika, najkasnije 48 sati od nastanka, odnosno obavijesti o tom događaju.

XXI. OSIGURANJE ZAŠTITE PRAVA RADNIKA KADA NISU OSIGURANI UVJETI ZA SIGURAN RAD

Članak 87.

Radnik ima pravo da odbije rad na poslovima i radnim zadacima ako mu zbog pomanjkanja propisanih pravila zaštite na radu, propisane ovim Pravilnikom ili Zakonom prijete neposredna opasnost po život ili mu je neposredno ugroženo zdravlje.

Članak 88.

Neposredni rukovoditelj, koji je odobrio izvršenje radnog zadatka, zbog prijetnje neposredne opasnosti po život ili prijetnje neposrednog ugrožavanja zdravlja, dužan je odmah o tome izvijestiti stručnjaka zaštite na radu ili odgovarajućeg menadžera ustanove.

Članak 89.

Neposredni rukovoditelj, radniku koji je odbio radni zadatak dužan je rasporediti radnika na druge poslove, osim kada je očigledno da radniku ne prijete nikakva neposredna opasnost po život ili im nije neposredno ugroženo zdravlje.

Članak 90.

Stručnjak zaštite na radu dužan je u suradnji s odgovarajućim rukovoditeljem ili drugom organizacijskom jedinicom u roku od 24 sata izraditi pismenu analizu i mišljenje o opravdanosti odbijanja rada, a nalaz i mišljenje dostaviti ravnatelju škole.

XXIII. POVREDE RADNIH OBVEZA I PRIVREMENO UDALJAVANJE RADNIKA

Članak 91.

Postupci utvrđivanja odgovornosti radnika za povrede radnih obveza i radne discipline iz zaštite na radu, izricanja disciplinskih mjera, te privremenog udaljavanja radnika s rada

ili iz ustanove provode se prema odredbama zakona i Pravilnika o radnim odnosima u ustanovi.

Članak 92.

Radnik čini teže povrede radnih obveza i radne discipline iz zaštite na radu ako:

1. ne izvršava dužnosti iz zaštite na radu propisane zakonom, podzakonskim aktima i odredbama ovog Pravilnika
2. poslove radnog mjesta obavlja suprotno pravilima zaštite na radu
3. ne pristupi osposobljavanju za siguran rad ili ne pristupi provjeri osposobljenosti za siguran rad
4. propusti ili odbije raditi pod nadzorom radnika obrazovanog i osposobljenog za rad na siguran način, dok s uspjehom ne obavi provjeru svoje obrazovanosti i osposobljenosti za siguran rad
5. odbije prihvatiti raspored na drugo radno mjesto za koje se može obrazovati i osposobiti za rad na siguran način, ako nakon dva pokušaja uspješno ne prođe provjeru obrazovanosti i osposobljenosti za rad na siguran način
6. propusti prijaviti odgovarajućem rukovoditelju razloge zbog kojih ne može raditi na siguran način
7. odbije napustiti mjesto rada kada to od njega traži odgovarajući rukovoditelj, stručnjak zaštite na radu, ovlaštenik ili druga odgovorna osoba iz razloga sigurnosti i zaštite zdravlja
8. ne prekine rad kada mu prijete izravna opasnost za život ili zdravlje, zato što nisu primijenjena pravila zaštite na radu
9. odbije postupiti prema odluci o rasporedu na drugo radno mjesto, kada više ne ispunjava uvjete za rad na poslovima s posebnim uvjetima rada
10. ne prijavi odgovarajućeg rukovoditelja ili stručnjaka zaštite na radu pojavu koja je prethodila nesreći na radu
11. pravodobno ne obavi liječnički pregled na koji ga je uputio stručnjak zaštite na radu
12. prilikom stupanja na rad ili prilikom periodičnog liječničkog pregleda prešuti ili da neistinite podatke o svojem zdravlju
13. radeći protivno pravilima zaštite na radu ugrozi sigurnost ili zdravlje drugog radnika, ili ako izazove ozljeđivanje drugog radnika ili materijalnu štetu na radnoj opremi ili osobnim zaštitnim sredstvima
14. ne koristi osobna zaštitna sredstva ili zaštitne naprave
15. nenamjenski koristi osobna zaštitna sredstva ili njima rukuje ili ih održava na način protivan pravilima zaštite na radu i radne discipline
16. ako ošteti ili ukloni oznake, upozorenja ili upute iz zaštite na radu i ne poduzme mjere da se one odmah nadomjeste neoštećenima
17. ne upozori drugog radnika na postupanje protivno pravilima zaštite na radu
18. odbije udaljiti se s mjesta rada ili iz ustanove kada je zatečen da radi pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti ili kada je zatečen da čini drugu težu povredu radne obveze ili discipline kojom ugrožava vlastitu sigurnost i zdravlje ili sigurnost i zdravlje drugog radnika
19. odbije pristupiti provjeri zdravstvene sposobnosti ili provjeri da li radi pod utjecajem alkohola
20. tijekom radnog vremena konzumira alkoholna pića ili druga sredstva ovisnosti kojima smanjuje sposobnost za rad ili dođe na rad pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti
21. organizira donošenje, donosi ili prodaje alkoholna pića u ustanovi
22. puši na mjestima na kojima nije dozvoljeno pušenje

23. na drugi način propušta primjenjivati pravila zaštite na radu utvrđene zakonom, podzakonskim aktima i ovim pravilnikom.

Za povrede radnih obveza iz stavka 1. ovog članka može se izreći disciplinska mjera prestanka radnog odnosa.

XXIII. RIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 93.

Ovaj Pravilnik objavljen je na oglasnoj ploči 31.01.2018. a stupa na snagu osmog dana nakon objave. Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje vrijediti Pravilnik o zaštiti na radu KLASA:003-05-12-01/3, URBROJ:238-31-21-12/02

Članak 94.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika donosi Ravnatelj.

Članak 95.

Sadržaji priloga ovog Pravilnika obvezuju kao i normativni dio Pravilnika.

KLASA:003-05/18-01/01
URBRO:238-31-21/01-18-1
Velika Gorica, 31.01.2018.

Republika Hrvatska
1
Ravnateljica:
Srežana Ruklić prof.
Srežana Ruklić

**POPIS OSOBNIH ZAŠTITNIH SREDTAVA ZA
POJEDINA RADNA MJESTA**

Radno mjesto	Pripadajuća osobna zaštitna sredstva	Rok trajanja
Učitelji: kemije	radna kuta	3 godine
likovne kulture	radna kuta	3 godine
Tehničke kulture	radna kuta	3 godine
Tjelesne kulture	trenirka tenisice	3 godine 2 godine
Domar	radna kuta gumene čizme zaštitne rukavice zaštitne naočale	3 godine 4 godine 5 godine 1 godina
Spremačica	radna kuta kapa ili marama gumene rukavice platnene cipele (borosane)	2 godine 2 godine 3 mjeseca 2 godine
Kuharice	radna kuta kapa ili marama gumene rukavice pregače	2 godine 2 godine 3 mjeseca 2 godine